

IDEEA NOASTRĂ NAȚIONALĂ ESTE INTEGRAREA EUROPEANĂ

Vladimir VORONIN,
Președintele Republicii Moldova

SUMMARY

I am sure that sentiments that we all are experiencing today, are the most deepest and brightest. Today we all have just turned 15 years old. We are young, energetic; we are making new plans and are looking forward to new perspectives.

When I say “we” I mean all our Moldova , our people that have set off the most difficult unforeseen, the most perspective road, the road of developing the independence and democracy.

Dragi compatrioți,
Onorată asistență,

Cred că sentimentele pe care le trăim astăzi cu toții sunt dintre cele mai profunde, dintre cele mai luminoase. Astăzi, noi, toți împreună, oprim vârsta de 15 ani. Noi suntem tineri, energici, noi ne facem planuri de viitor, ontrevedem noi perspective. Cond spun noi, am on vedere ontreaga noastră Moldovă, ontregul nostru popor care,

acum 15 ani, a pornit pe cea mai grea, cea mai imprevizibilă și cea mai cu perspectivă cale, pe calea dezvoltării independente și democratice.

Și chiar dacă atunci, cu 15 ani on urmă, noi nu eram nici pe departe unanimi on părerile noastre cu privire la aceea ce onseamnă independență, ce onseamnă suveranitate, ce onseamnă libertățile cetățenești, este important faptul că noi,

on cele din urmă, am reușit să ajungem la unanimitate de păreri on această privință. Am realizat această unanimitate on procesul onaintării noastre pline de pericole de tot felul spre un scop mareț și nobil – edificarea Moldovei ca țară, ca economie, ca societate. Astăzi putem declara cu toată fermitatea că pe această cale noi am reușit să repurtăm o victorie! Poporul nostru a demonstrat că merită să fie un popor cu proprie statalitate, că 27 august 1991 n-a fost un capriciu ontemplător al istoriei, ci o provocare ce s-a impus cu putere de lege de a proceda la ondeplinirea unei noi misiuni cetățenești.

Teribilul seism politic, care s-a produs acum 15 ani on spațiul fostei Uniuni Sovietice, a rămas on trecut. Panica, haosul, confruntarea onverșunată dintre diferite idei divergente, care ne chemau ontr-un trecut sau on altul, s-au consumat definitiv. Acum țara trăiește cu viitorul, cu noi speranțe, care sunt inseparabile de numele Moldovei, de onsuși statul nostru.

Avem cu toții aceeași părere cu privire la aceea ce onseamnă o țară de succes, cum e pe cale să devină Moldova – aceasta onseamnă o țară europeană cu onalte standarde so-ciale, cu largi libertăți, o țară cu un dinamism

economic onalt și cu o creștere culturală continuă. Astăzi noi sontem on drept să visăm la o asemenea țară. Avem această po-sibilitate, deoarece cele mai dificile, cele mai dramatice pagini din cronica edificării statului nostru au rămas deja, sper, on urmă. Moldova s-a afirmat pe deplin. Moldova s-a afirmat nu pur și simplu ca stat, ci ca societate, ca economie, ca țară cu un profil propriu, inconfundabil.

Iată de ce astăzi, de la depărtarea celor 15 ani, nu pot să nu uimească curajul și capacitatea poporului nostru de a accepta acea provocare istorică, de a opri inerția dezintegării și de a plasa Moldova pe o orbită principial nouă, pe orbita construcției statale. Cu cot mai teribilă era logica distrugerii, cu atot mai extraordinare par astăzi eforturile unui stat mic, fără de resurse naturale semnificative, fără vreo ex-periență de dezvoltare independentă, ontru realizarea aspirației sale cute-zătoare de a se transforma ontr-o țară care să aibă un anumit rost politic, economic, istoric și cultural. Acel rost din care oși trăgea forța țara noastră cu sute de ani on urmă, on timpurile epice, glorioase, ale lui Dragoș, Bogdan, Ștefan cel Mare și Dimitrie Cantemir. Astăzi, multe lucruri le percepem altfel.

Fiecare pas – de la crearea propriei legislații, a propriului sistem monetar, a propriei armate, a propriei politici externe – a fost întotdeauna un prim-pas, un pas de o excepțională noutate, de o creativitate și o responsabilitate fără precedent. Este oare drept ca noi astăzi să venim cu pretenții față de calitatea deciziilor luate? Dimpo-trivă, cred că suntem dator să exprimăm sincera noastră recunoștință celor care nu s-au temut să urmeze această cale necunoscută și periculoasă, inclusiv primilor noștri președinți – Mircea Snegur și Petru Lucin-schi.

Noi nu trebuia pur și simplu să onvățăm, noi trebuia să onvățăm din mers. Și de aceea noi am comis multe greșeli, inclusiv tragice. Dar noi, tot din mers, trăgeam onvățămintele ce se impuneau din greșelile comise. Da, noi suferim și azi de pe urma consecințelor conflictului transnistrean. Mulți, onșă, au uitat că acest conflict, on forma sa acută, a con-fruntării fratricide, a ținut doar o lună. Doar o singură lună! Această lună i-a ajuns popo-rului nostru pentru a blestema pentru totdeauna războiul și orice ambiții militare, pentru a onțelege că unitatea națională poate fi asigurată numai prin perfecționarea neabătută a prin-

ciilor democrației, toleranței și supremației legii.

Fiți de acord cu mine că on ondepărtatul 1991 on fața noastră stătea o singură sarcină, o sarcină comună – cum să supraviețuim. Cum să supraviețuim cu demni-tate! Cum să facem față acelei imense respon-sabilități civice ce ne revenea. Și faptul că astăzi sărbătorim cea de-a 15-a aniversare a independenței moldovenești constituie o dovadă că acest răspuns a fost găsit de către ontregul nostru popor, de către ontreaga noastră țară. Răspunsul este simplu – scurta experiență istorică a independenței noastre ne-a făcut să onțelegem că on Mol-dova nu există și nici nu pot exista oameni de prisos, nu pot exista oameni indezirabili. Acest adevăr simplu a fost con-știentizat de către noi greu, on urma unei mun-ci anevoioase, desfășurate timp de mai mulți ani, de reco-nsiderare a viziunilor noastre. Astăzi, onșă, justetea acestui adevăr a de-venit modalitate pragmatică de dezvoltare a Moldovei, un mod de existență pentru ea. On Mol-dova nu există oameni de prisos, deoarece fiecare cetățean al ei este, onainte de toate, persoană care a optat pentru independența țării sale, țară care, deocamdată, nu se numără printre cele mai prospere. Prin urmare, el este un om care

participă on cel mai conștient mod la munca de edificare a Patriei noastre comune, muncă deosebit de complexă și deosebit de creatoare. Și dacă independența noastră formală ne-a picat ca din cer, atunci independența noastră reală este rodul propriei noastre munci, al unirii noastre, al coeziunii noastre on fața celor mai diferite provocări, amenințări și oncercări. Ea a devenit posibilă datorită faptului că, la toate etapele devenirii sale statale, po-porul nostru a știut și a simțit ontotdeauna că soarta țării se află on propriile lui moini. Oricot de compli-cată ar fi fost situația, oamenii onțelegeau și credeau on aceea că ea poate fi ontotdeauna schimbată on bine prin exprimarea voinței sale pe cale democratică. Oncrederea on demo-crație, on alegeri libere, on libertăți, dorința permanentă de a moderniza instituțiile democratice, certitudinea că nici o putere nu-ți va confisca alegerea făcută și decizia luată, au onsemnat, ontr-un anumit sens, descoperirea unei resurse unice de dezvoltare a Moldovei. Democrația, care se afirma on societatea noastră conform riguroaselor standarde europene, ne-a permis să găsim de fiecare dată puteri necesare on noi onșine, on fiecare vot dat on mod conștient pentru viitorul Moldovei.

Iată de ce eu pun semnul egalității ontre independența noastră și demo-crația europeană, ontre statalitate și democrație, ontre progres și demo-crație. Este important și faptul că perfecționarea consecventă și per-manentă a democrației noastre moldovenești consună on cel mai uimitor mod cu datul nostru istoric – să fim țara unei diversități pro-vocatoare, a diversității de limbi, de culturi, de opțiuni politice, dar, cu toate acestea, rămonond a fi on continuare ceea ce sontem – Moldova. Pașii curajoși făcuți unul on ontompinarea celuiilalt, depășirea unor contradicții, capacitatea de a găsi limbaj comun, nu numai că au con-tribuit la formarea acelei imunități statale, prin care se distinge astăzi țara noastră, dar, totodată, au făcut din noi o adevărată națiune de cetățeni, un popor unit. Această conștiință de sine este, probabil, una dintre cele mai valoroase achiziții ale noastre on cei 15 ani de indepen-dență. Iar dovadă a faptului că lucrurile stau anume așa o reprezintă nu numai acea stabilitate și acea dinamică socială, economică și politică pozitivă, care sont proprii țării noastre on ultimii ani. Dovadă este și faptul că toate forțele politice ale țării, care se situează pe poziții diametral opuse prin valorile și programele

lor, au reușit să ajungă, pentru prima dată, după mai mulți ani, la un consens asupra viitorului Moldovei. Și acest consens nu este rodul unei con-juncturi provizorii, ci rezultatul ontregii experiențe premergătoare de dezvoltare politică a țării.

Da, fără doar și poate, integrarea europeană este ideea noastră nați-onală. Da, unificarea democratică și pașnică a Moldovei este o datorie sfontă a noastră. Da, fidelitatea față de Constituția noastră, față de deschiderea noastră, față de dra-gostea noastră de pace și față de statutul nostru de neutralitate onseamnă fidelitatea noastră față de misiunea istorică pe care o avem – să fim un loc de ontolnire al națiunilor, a culturilor și civilizațiilor, să devenim cel mai confortabil loc din Europa. Principalul este că astăzi onsuşim aceste adevăruri on cea mai profundă, on cea mai pragmatică dimensiune a lor, care nu are vreo tangentă cu roman-tismul politic. Noi știm că fiecare dintre ele presupune o muncă enormă și, principalul, muncă on comun.

Noi știm că integrarea europeană nu este pur și simplu o alăturare mecanică la Uniunea Europeană. Pornind pe această cale, noi am conștientizat pe dep-lin faptul că integrarea on Europa

onseamnă, on primul rond, modernizarea economi-că a Moldovei, edificarea unui stat democratic, echitabil, dezvoltat on plan social. Aceasta onseamnă spo-rirea on continuare a potențialului diversității și normei europene de drept care, interacționond, produc efecte uimitoare privind dezvoltarea accelerată.

Noi știm că reglementarea trans-nistreană nu onseamnă o recucerire politică, ci reintegrarea, implicarea on viața civilă, socială, economică și politică a peste o jumătate de milion de cetățeni ai noștri. Aceasta on-seamnă măsuri de reabilitare socială a unor oameni care au fost obișnuiți să trăiască, ani la rond, on condiții de dezinformare, on condițiile unei cetăți virtuale supuse ase-diului. Aceasta onseamnă garanții sigure ale statului nostru pentru toți prietenii noștri transnistreni cu privire la aceea că unificarea țării nu va provoca noi pierderi și nu va declanșa o nouă spirală a procesului de dezbinare, că ea va avea drept rezultat consolidarea țării noastre. Aceasta, on fine, onseamnă ondeplinirea datoriei de a-i comemora pe cei care au ajuns victime ale acestui conflict, care, spre deosebire de mulți dintre cei vii, au fost lipsiți de posibilitatea de a parcurge ponă la capăt acel proces de evoluție politică și

psihologică, descris mai sus, și care astăzi, din păcate, nu mai pot să le ontindă mona compatrioților de pe celălalt mal al Nistrului.

On afară de aceasta, noi știm bine că unicitatea țării noastre, sursa ei de dezvoltare, rezidă on caracterul ei deschis, on capacitatea ei de a-și face noi prieteni, fără a-i pierde pe cei vechi. Soarta a vrut ca Moldova să fie situată on unul dintre cele mai imprevizibile locuri din Europa. Cronicarii noștri susțineau că Moldova se află on calea tuturor relelor. Epoca modernă a eliminat acest neajuns. Astăzi, Moldova se află la intersecția celor mai productive căi de contact dintre diferite ci-vilizații. Poate de aceea on Moldova nu există xenofobie, poate de aceea nouă nu ne este propriu izolați-onismul, iar calea noastră spre Europa o considerăm drept o conse-cință logică nu numai a relațiilor de parteneriat cu Bruxellesul și cu Washin-gtonul, dar și un rezultat direct al prieteniei seculare cu Rusia. Orice oaspete din Rombnia și din Rusia, din Turcia și Ucraina, din Bulgaria și Israel va găsi on Moldova o ontregă comunitate, on care oamenii vorbesc on limba lor maternă, care prosperă și care rămon, totodată, on primul rond, cetățeni și patrioți ai țării noastre. Sont convins că anume aceasta

este cea bază care ne va permite să edificăm o nouă economie a țării, o economie ontemeiată pe principalul și pe unicul nostru potențial – hărnicia, spiritul ontreprinzător și sinceritatea poporului nostru.

Onorată asistență,

Dumneavoastră știți că anume față de acele persoane, cu a căror con-tribuție sont depășite cele mai dificile momente, momentele cruciale, ale dezvoltării, de multe ori istoria este nedreaptă. On cazul dat ea a fost nedreaptă față de cei care, on 1991, au acceptat provocarea dezvoltării independente. Oi am on vedere pe deputații on Sovietul Suprem al Re-publicii Sovietice Socialiste Mol-dovenești, care au adoptat Declarația de Independență a Moldovei. Anume de aceea eu propun ca Parlamentul să-i egaleze on drepturi și on facilități pe toți deputații on Sovietul Suprem de